

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XIII. Quomodo in rectitudine & puritate intentionis crescere & proficere debeamus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

infortunatum me. qui tam in virtute sum debilis & flaccidus, vt his me necesse sit adimniculis animari & suffulciri!

Pratum spirituale.

Abbas Ioannes iunior Thebæus, Abbatibus Ammonis discipulus, vt in Prato spiritali traditur, duodecim ipsis annis cuidam de veteribus illis Patribus ægrotanti seruiuit: qui etsi opus suum sedulo & nauiter exequeretur, quotidieque in gentem laborem susciperet, nullo tamen est blando aut suauiter a sene verbo compellatus, sed semper asperius habitus. Ergo cum iam senex ad vitæ extremam redactus esset, & multos eremitas, qui se inuiserant, circumstantes sibi cerneret, humilem ac patientem discipulum suum ad se euocat, eumque manu apprehendens tertio ait, Dominus maneat tecum, Dominus maneat tecum, Dominus maneat tecum; ac Patribus ipsum de meliore nota commendans, atque in filium tradens dixit, Non est hic homo, sed Angelus; quia etsi toto illo duodecennio, quo mihi ægrotanti seruiuit: nullum vnquam ex me amicum verbum acceperit, nihilominus semper mihi & libentissime & diligentissime seruiuit.

CAPVT XIII.

Quomodo in rectitudine & puritate intentionis crescere & proficere debeamus.

BEATVS Pater noster Ignatius singulari quadam ratione ac particularius nobis declarat, quomodo in hac intentionis rectitudine & puritate semper magis magisque proficere & vterius progredi debeamus: Omnes, inquit, rectam habere intentionem studeant, non solum circa viam suam statum, verum etiam circa res particulares omnes id semper in eis sincere spectantes, vt seruiant & placeant diuinae bonitati propter seipsam, & propter caritatem, & eximia beneficia quibus prouenit nos potius, quam ob timorem poenarum, vel spem praemiorum, quamuis hinc etiam iu-

uari debeant. Multi sunt Dei quaerendi & seruendi modi. Seruire Deo metu poenarum, est Deum quaerere, & quidem bonum; quia seruilis timor bonus est & Dei donum: vnde ipsum etiam à Deo Propheta postulabat, *Confige timore tuo carnes meas.* Si quis sic diceret, aut animo cogitaret, si non esset infernus, aut si castigari non metuerem, Deum offenderem; hunc Theologi timorem malum & peccatum esse docent: ex hoc enim colligas mala eum voluntatis esse. At timore poenarum & mortis, & rigidi iudicii Deo seruire, & à peccando abstinere, laudabile est & salutare. Idcirco etiam sæpe nobis hæc sacra Scriptura ab oculis ponit & comminatur.

Pf. 118. 129.

Timor Dei malus.

Timor seruili bonus.

Secundo, Deo seruire ob præmium gloriæ quam speramus, est etiam Deum quaerere, & bonum, atque etiam melius quam primum. Melius quippe est suam agere spe præmii & gloriæ, quam supplicii infernalis metu. Atque ita Moyses fecisse testatur Apostolus: *Fide Moyses grandis factus negauit se esse filium filie Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem; maiores diuitias æstimans thesauro Ægyptiorum improprium Christi aspicebat enim in remunerationem.* Et Psalmographus de se aiebat, *Inclinaui cor meum Domine ad faciendas iustificationes tuas in æternum, propter retributionem, quam promissisti.*

2. Melior Mercenarij spes.

Hebr. 11. 24.

Pf. 118. 117.

Omnia hæc bona sunt, vnde his etiam iuuari nos oportet, sed vterius etiam progredi B. P. N. vult, animum sublimius efferre, & ad altiora aspirare. *Emulmini charismata meliora, & adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.* Satis namque illi non est, vt Deo qualitercumque seruiamus & quaeramus, sed alium multo excellentiorem & sublimiorem modum nobis ostendit: Vult vtique nos Deo seruire & quaerere propter Deum, pure, propter seipsum, propter infinitam eius bonitatem, eo quod sit is qui est: qui summus & eminentissimus est gradus.

1. Cor. 12. 31.

3. Optimus amor filialis.

In reg. superior.

Egregie rem hanc pertractant gloriosi Ecclesie Patres, Basilius, Chrysoſtomus, Gregorius; & eos qui ſpe premiꝝ à Deo dandi ei ſeruiunt, Simoni Cyrenæo aſſimilant: nam vt hic ad crucem Domini ferendam mercede à Iudæis conductus erat; ſic hos ob præmium quod ſperant; Deo ſeruire, & crucem Domini geſtare. Docent quoque non debere nos anxie de remuneratione laborare, aut ſordide more ingratorum ſeruorum mercedem ſupputare, hoc enim mercenarii potius eſſe & conductitiꝝ, vnicum ſtipendium ſpectantis, quam ſerui grati. Nos vero tali modo Deo ſeruire non debemus, ſed, vt veros filios decet, ex puro amore. Magna, inquiunt, eſt inter obſequium quod reddit ſeruus, & id quod famulus conductitiꝝ, & id quod filius differentia; ſeruus quippe metu ſupplicii & flagrorum domino ſuo ſeruit; conductitiꝝ propter ſtipendium & mercedem, quam ab eo ſperat; & ſi in obſequendo nauus & impiger ſit, non id alio intuitu facit, quam quod ab eo compenſari & mercede maiori donari ſperet: at filius ex puro amore patri ſuo famulatur, ſeduloque cauet in eum delinquere, non tam timore ſupplicii, quia id filius, præfertim dum iam ætate grandior eſt, non meruit; nec tam ſpe premiꝝ quod ab eo exſpectet, quam ex puro amore. Proinde bene moratus filius, eſſi pater pauper ſit, nullaq; filio opes relicturus, ei tamen obſequenter ſeruit, & honorem deſert quia id ipſe meretur, eo quod eius ſit pater; denique nimis quam abunde obſequium & laborem ſibi putat compenſatum ac præmiatum, quod illi aliquoſiter ſatisfaciat & placeat. Hoc nos modo Deo ſeruire Patres hi volunt, nempe non timore pœnarum vt faciunt mancipia, nec intuitu mercedis & ſtipendii quod ſperemus, vt mercenarii & qui in diem conducti; ſed vt veri filii, cum hanc nobis gratiam præſtiterit Deus, vt eius filii ſimus. Vnde Ioannes Apoſtolus ita ſcribit, *Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, vt filii*

1. Ioan. 3. 1.

Dei nominemur & ſimus; & vere Deum vocare nobis liceat patrem, & filium eius fratrem. Si ergo filii ſimus Dei, illum, vt filii, amemus & ſeruiamus, cum vt patrem, & talem quidem patrem, honoremus ac reuereamur, ex puro inquam amore, & vt Patri noſtro cœleſti placeamus, & quia id ipſe meretur eo quod ſit is qui eſt, ſolum denique ob infinitam eius bonitatem, tameſſi infinita etiam corda & corpora haberemus, quæ eius amori & obſequio poſſimus impendere.

Quocirca bene ait Chryſoſtomus: *Si omnino dignus fueris agere aliquid quod Deo placeat, & aliam adhuc præter hoc ipſum quod placere meruiſti, mercedem requiris; vere ignoras quantum boni ſit placere Deo. ſi enim ſcires, nunquam aliud aliquid extrinſecus mercedis aut muneris expeteres.* Quod enim maius deſiderare aut ſpectare poſſimus bonum, quam Deo placere ac ſatisfacere? Vnde Apoſtolus, *Eſtote imitatores Dei, ſicut filii chariſſimi, & ambulante in dilectione, ſicut & Chriſtus dilexit nos.* Et S. Bonauentura, *Conſidera quod ipſe benefactor tuus Deus ita tibi benefaciat, vt nihil à te repetat; nec te, nec aliqua creatura indiget, nec vero ſolum nihil è nobis ipſe commodi recipit, verum etiam nonniſi magno ſub ſumptu nobis benefacit, cum ſanguinem & vitam cum neceſſe fuerit impendere. Simili modo nobis Deus amandus & ſeruiendus eſt, pure ſcilicet, & ſine vlllo commodorum propriorum intuitu. Ipſæ quoque virtutes & dona ſupernaturalia, non tam in vtilitatem & rem propriam, quam pure propter Deum, & ad maiorem eius gloriam, vt ſcilicet habeamus quid, quo Deo magis placere & grati eſſe poſſimus, nobis deſideranda ſunt. Ipſa denique gloria cœleſtis non alio reſpectu nobis petenda eſt: adeo vt, cum cœleſte animæ præmium, quod illi ob bonum quod egerit dabitur, proponemus, vt hoc eam pacto ad bene operandum animemus, ipſum vltimus finis & ſcopus noſter eſſe non debeat, ſed Deo magis*

*Lib. 2. de compoſ. et d.**Amor et c.**Eph. 5. 1.**1. Tim. 2. 4. in ſolom. 1. c. 6.**Amor et c. in ſolom. 1. c. 6.**1. Ion. 6. 26.*

magis propterea seruire & honorare velle nam quo plus gloria habuerimus, eo etiam Dominum magis honorare & glorificare poterimus.

Hoc itaque verus est amor caritatis, & verus ac perfectus amor Dei, hoc quoque est pure Deum & maiorem eius gloriam querere: alia vero omnia aliud non sunt, quam querere & amare nos ipsos. Evidentius id quoque patebit ex differentia, quam inter amorem perfectum (quem amorem vocant amicitiae) & amorem concupiscentiae, Theologi & Philosophi Morales constituunt: quod ille amicum amet propter amici & virtutis bonum, & nullo ad propriam utilitatem & commodum respectu: ad amor concupiscentiae locum tunc habet, quando quis non tam propter seipsum, quam ob commodum & utilitatem, quae ab eo in amantem derivatura speratur, amatur. Sicut amat qui opulento & potenti alicui famulatur, quod ab eo se beneficium aliquod sperat accepturum. Nemo vero non videt hunc perfectum amorem non esse, sed amoris proprii multum ei permixtum: nam hoc non tam est amicum amare, quam te ipsum, & proprium emolumentum & utilitatem. Sicut panem & vinum amore concupiscentiae amare te dicimus, quia non tam ea amas propter ipsa, quam propter te, & in rem tuam. Atque hoc est amare te ipsum. Hoc porro modo Deum amant & seruiunt, qui illi aut timore peccatorum, aut spe praemii dandi seruiunt: huic porro amoris amoris proprii multum intermixtum est, nec pure sincereque Deus sic amatur. Ita id significavit ipse Redemptor Iesus apud Sanctum Ioannem: cum enim illustri miraculo quinque hominum millia, non annueratis mulieribus & pueris, quinque panibus & duobus pisciculis in agro paucis, magna eum ideo hominum multitudo sequebatur, quibus ipse ait, *Amen, amen dico vobis, quæratis me, non quia vidistis signa, sed quia manducaastis ex panibus, & saturati estis; non quia me ut Deum habetis, sed quia commodum vestrum quæratis.* At o-

peramini, non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam aeternam, ipsum inquam Christum pureque voluntatem Dei facere. Quam porro bene ille Dei seruus, de quo Gerson, diabolo respondit! Cum enim vitae austeritate singulari esset, & in oratione assiduus, demon tot opera bona illi inuidens, & ab his eum distrahere cupiens; ei persuadere conatus est, illum de praedestinatorum numero non esse, dicens, *Quid te tantopere affligis & emaceras? neque enim saluaberis, nec gloria donaberis.* Tum ille, *Equidem propter gloriam Deo non serui, sed quia ipse est qui est.* quo telo retusus daemon, ilico confusus recessit.

Bernardus etiam plus exigit, vultque ita nos in operibus quae agimus, omnis commodi & emolumenti obliuisci, & ab eo alienos esse, ut ne satis quidem ei sit filiali nos amore Deo famulari, sed ulterius etiam ascendere & longius progredi velit. *Amant, inquit, quidem filii, sed de hereditate cogitant, quam dum verentur quoquomodo amittere, aut meliorari a patre sperant, ipsam à quo expectatur hereditas, plus reuolunt, minus amant.* Quare suspectus est mihi amor, cui aliud adipiscendi spes suffragari videtur: infirmus est, qui forte spe subtracta aut extinguitur aut minuitur; impurus est qui aliud cupit. Purus autem amor mercenarius non est: purus amor de spe vires non sumit, nec tamen diffidentia damna sentit. Id est, qui purum amorem habet, non est necesse ut se spe praemii ad Deo famulandum & pro eo laborandum animet, imo tamen sciret nullam omnino sibi post omnem laborem mercedem dandam, non propterea aut in laborando defatigaretur, aut ab eo desisteret, nam non tam emolumentum intuitu, quam ex puro amore laborare cepit. Quis ergo erit amor hic tam sublimis & perfectus, ut filialem etiam transcendat & excedat? amor scilicet sponsae erga sponsum, ait Bernardus. Nam verus & perfectus amor seipso contentus est, habet is praemium, sed id quod amatur, & amatum amare,

Amor Amicitiae & concupiscentiae.

Serm. 23 sup. Cantica.

Amor concupiscentiae amat seipsum.

Amor verus sibi ipsi praemium.

Lib. de dilig. Deo c. 3. Amor sponsae perfectissimus, eoque diligendus Deus.

*De tribus perfectionis gradibus, per
quas ad magnam intentionis puri-
tatem, & feruentem perfectum-
que Dei amorem ascen-
demus.*

eius est merces. Talis porro est amor spō-
sæ, vt quæ aliud non quærat, nec spectet,
quam amare; nec sponsus aliud, quam ama-
mari. *Nec is, inquit, aliud quærit, nec illa a-
liud habet, hoc agit, & aliud nihil.* Hoc ita-
que modo, ait Bernardus, nos Deum,
qui amarum nostram sponsus est, ama-
re par est, vt videlicet ideo eius amore in-
ardescamus, quia ipse est is qui est, & ipse
tota nostra voluptas sit & oblectatio. Hoc
amore amans contentus est, *is per se ei
sufficit, is per se placet, & propter se: ipse me-
ritum, ipse præmium sibi est amor, præter se
non requirit causam, non fructum: fructus
eius vjus eius, amo quia amo, amo vt a-
mem.*

*Homil. 5. in
Epist. ad Rom.
circa finem.*

Addit his præclare Chrysostomus: No-
lito putare, quod præmium & commodū
tuum non attendas, idcirco ipsum minus
futurum aut indignus, quin imo tibi per-
suadeas velim, ipsum propterea illustrius
& maius fore: nam quanto minus lucrari
cupieris, tanto magis lucraberis. Certum
est namque, quo opus aliquid ab omni
emolumenti præensione alienius fuerit
ac remotius, eo ipsum & purius ac perfe-
ctius futurū; quia tunc nihil amoris pro-
prii eidem permistum erit, ac consequen-
ter magis meritorem futurum est: atque,
inquit Chrysostomus, *eo tibi maior futura
merces est, quo ab omni mercede & utilitatis
spe es remotior, & purius Deo placere cupieris;
& quo à spiritu mercenarii distabis longius,
eo præmium futurum amplius.* Neque enim
tibi, vt mercenario, stipendium persoluet
sed vt filio, qui ex asse oēs patris sui the-
sauros hæreditaturus est. *Si autem filii &
hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes &
fratres autem Christi erimus; quia vna
cum ipso in sortem veniemus; patris no-
stri qui in cælis est, bona & facultates hæ-
reditantes & possidentes.* Filia Pharaonis
premiū quidem & stipendium persolue-
bat matri Moysi, vt proprium ipsa fili-
um educaret; at hoc mater non tam præ-
mii & mercedis pecuniariæ intuitu, quam
ex puro quo ipsum prosequeba-
tur amore faciebat.

EX communi omnium sanctorum Pa-
trum, ac speciatim S. Bernardi doctri-
na tres perfectionis gradus colligere pos-
sumus, per quos ad magnam quis inten-
tionis puritatem, & ingentem perfectissi-
mumque Dei amorem queat pertingere.

Primus est, quando solum vnus Dei
gloriā spectat & quærit, adeo vt in omni-
bus quæ agit, vnica eius & omnis voluptas
sit in Deo, atque adeo omnium rerum mū-
danarum obliuiscatur. Vnde S. Bernard.
Certum, inquit, habere signum cupis, nū
ardenter Deū ames, & in hoc amore magis
magisque proficias, prout quidem in
hac vita id cognosci potest? Vide nū quid
extra & præter Deum sit, quod te conso-
lari & recreare possit, atque inde cogno-
scas, quantum in Dei amore profeceris &
creueris. *Certe quamdiu, inquit, possum ex
aliena qualicumque re consolationem vel in-
cunditatem concipere, nondum audeo dicere,
dilectum nostrum intimum ardentissimi a-
moris sinu tenere.* Atque hoc etiam deno-
tant illa S. Augustini verba, *Minus te amat,
qui tecum aliquid amat, quod non propter te
amat.* Amor porro hic tam singularis &
excellens non erit, quam fuit sanctæ illius
Reginæ, quæ in pomparum ac magnificen-
tiæ regalis medio constituta sic Deum cō-
pellabat, *Domine tu scis, quod nunquam la-
tata sit ancilla tua ex quo huc translata sum,
vel corona, vel maiestate, vel apparatu re-
gio, vel ferculis Assueri, vel vlla re alia quæ
regia suggerit, vsq; in presentem diem, nisi
in te Domine Deus Abraham.* Is demum
perfectus & singularis amor est.

S. Greg. in illud Iob, *Qui edificans sibi
solitudines,* scribens, Hic, inquit, sibi soli-
tudes edificauit, qui ita ab omnib. crea-
turis liber & dissolutus est, & ita omnem
erga

*Traçt. III.
Perfectionis
Puritas
tertia
vni
Dei.*

*Traçt. III.
rioni
69.*

*Primus
Grad.
Omnis
na
de
desiderat.*

*L. III.
c. 29.*

Epist. 14.

Psalm. 4.

Psalm. 118.